

Cena pojedynczy
egzempl. 12 gr.

Gazeta Grudziądzka

W Imię Boże!

Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus!

Za Wiarę i Ojczyznę!

Wydanie II

„Gazeta Grudziądzka” wychodzi 3 razy tygodniowo w 3 wydaniach: I. (Pomorze), II. Wojew. centralne, kresy wsch., Małopolska i zagranica), III. (Wielkopolska i Śląsk) wraz z bezpłatnymi dodatkami: „Gospodarz i Osadnik”, „Robotnik”, „Dobra Gospodyni”, „Śmiech”, „Przyjaciel Młodzieży

„Gość Świąteczny” i inne dodatki. — Przedpłata wynosi kwartalnie wraz z odnosem nierzadko do domu złotych 390. w Wolnym Mieście Gdańsku 7.50 guldenów, zagranicą wraz z kosztami przesyłki: we Francji 20 franków, w Belgii 6.50 belgów, w Holandji 2.50 guldenów noll., w Niemczech 4.00 RMk., w Szwajcarii 5 fr. szw., w Czechosłowacji 38 koron czesk., w Austrii 8 szylingów w Danii 6.00 koron duńsk., w Szwecji 5 koron szwedz., we Włoszech 20 lirów włoskich, w Ameryce i Kanadzie 1.50 dol., w innych krajach równowartość 1.50 dol. ameryk. — Ogłoszenie drobne z słowo 20 groszy, słowa tłustym drukiem podwójnie najmniej 2 zł., tylko za gotówkę zgóry.

Na środę, 4-go listopada 1936 r.

Czy rząd polski skończy z pobłażaniem wobec Gdańska?

Niemieckie bojówki hitlerowskie napaść bezkarnie na Polaków w Gdańsku

Zachowanie się szurmowców gdańskich, tysiącami sprowadzanych z Niemiec, wyszkolonych w burdach i napaściach na bezbronną ludność polską, zamieszkałą na terenie Wolnego Miasta, przechodzi wszelkie granice zuchwalstwa.

Ostatnio banda szurmowców urządziła bandycki napad w miejscowości Schöneberg na domy 3-eh Polaków, a mianowicie: Orłowskiego, Czaplowskiego i Olszewskiego. Mieszkania zostały doszczętnie zdemolowane, a mieszkańcy dotkliwie pobici. W czasie napadu, szurmowcy oddali kilkanaście strzałów rewolwerowych.

Niesłychane wprost było zachowanie się policji gdańskiej po napadzie. Po przybyciu na miejsce i rozejrzeniu się, co się dzieje, policjanci aresztowali wszystkich napadniętych i pobitych, osadzając ich w areszcie ochronnym. Napastnicy pozostali na wolności całkowicie bezkarnie.

Komisariat generalny Rzplitej interweniował dwukrotnie u władz gdańskich, domagając się uwolnienia aresztowanych i przykładowego ukarania napastników. Interwencje te jednak niestety nie odniosły, przynajmniej narazie, żadnego skutku.

W kołach sterroryzowanej ludności polskiej panuje przekonanie,

że jakkolwiek zabiegi komisariatu generalnego, domagające się wymierzenia sprawiedliwości bojówkarzom hitlerowskim, a apadów tych i zabiegów było już tak wiele, nie odniosą żadnego skutku, bo mimo nawet oświadczeń władz gdańskich, przyznających rację władzom polskim, bojówkarze po-

zostaną bezkarnie. Jedynym wyjściem jest zasadnicze postawienie kwestii istnienia tysięcznych oddziałów szurmowców, na terenie Wolnego Miasta, ludzi, prawie wyłącznie specjalnie sprowadzonych z Niemiec i doprowadzenie do rozwiązania szurmówek na terenie Wolnego Miasta.

Powódź w Małopolsce

Z powodu padających w ciągu kilku dni ubiegł. tygodnia deszczów na dopływach Wisły i na Wiśle podniósł się bardzo znacznie poziom wód. W Krakowie notowano stan wody 4 m ponad stan normalny. W wielu miejscowościach wody rzek wystąpiły z brzegów, zalewając przybrzeżne pola i wsie.

W pow. brzeskim w gromadzie Uszew wezbrał silnie potok Uszwica, zalewając 7 domów oraz drogę wojewódzką na przestrzeni 20 m do wysokości 70 cm.

W powiecie limanowskim na drodze powiatowej Dobrezyce—Szczyrzyc—Dobra woda zalała mostki dojazdowe, przerywając komunikację.

Na rzece Sole, w Porąbce, stan wody raptownie się podniósł wskutek czego do poziomu alarmowego, grożącego niebezpieczeństwem przybrzeżnym wsion, brakowało tylko 20 cm.

Na rzece Rawie w górnym jej biegu wezbrane wody pożywały mostki i kładki.

Pod Marszowicami, Nieznovicami i Książnicami na nieobwałowanej parcie rzeka Raba wystąpiła z brzegów, spowodowała przerwanie komunikacji promem u Ujściu. W gromadzie Rzepia wylała rzeka Grubka, zagrażając 30 domostwom. W Dobrezycach wylała Młynówka, a wody rzeki Raby przerwały wał ochronny, zalewając kilka ulic miasta. Na terenie gromady Bysinka k. Myślenie potok Bysinka zerwał brzegi, zalewając okoliczne grunta, w Myślenicach potok Krzyworzeka wylał w gminach Wiśniowa i Raciechowice.

WODY ZALAŁY

PRZEDMIEŚCIA CZĘSTOCHOWY.

Również i na Warcie wezbrały wody, zalewając w okolicach Częstochowy nizinne łąki i pola. Woda dostała się nawet do przedmieść Częstochowy, zalewając podmiejskie okolice Sabinów i Kucelin. Następnie fale przerwały tamę około fabryki „Częstochowianka”, a woda wdarła się do domów położonych przy ul. Jutowej, Papierowej, Żelaznej i innych.

Do akcji ratunkowej zawezwano wojsko, które umacnia ściany domów zagrożonych przez podmycie. Pomimo naprawienia przerwanej tamy fale rzeki ponownie przerwały tamę, wobec czego przystąpiono do bicia pał w dno i umocowywać przerwy workami z piaskiem.

WODY W MAŁOPOLSCE OPADAJA

Wskutek tego, że deszcze w górach przestały padać, poziom wód na rzekach górskich i na Wiśle zaczyna spadać, a wody powoli spływają. Wskutek tego groźba powodzi minęła.

Również minęła groźba powodzi w woj. kieleckim, za wyjątkiem Częstochowy, gdzie Warta zalała przedmieścia.

POKLADY WĘGLA BRUNATNEGO

W czasie budowy wodociągów miejscy natrafiono w Kowlu na Wołyniu na pokłady węgla brunatnego na głębokości 50 m. Grubość warstw węgla wynosi półtora metra.

Konfiskata

W poprzednim t. j. 129 numerze „Gazety Grudziądzkiej” z datą na niedzielę dnia 1 listopada br. skonfiskowany został od początku do końca artykuł umieszczony na stronie pierwszej pod tyt. „Wiatry i burze”. W artykule tym według orzeczenia sądu grodzkiego w Grudziądzu, mieszczą się znamiona występku z artykułu 127 i 170 kk. łącznie z § 20 ustawy prasowej.

Zgon

Ignacy Daszyńskiego

W Bystrej koło Bielska zmarł przywódca polskich socjalistów, Ignacy Daszyński.

Daszyński był twórcą ruchu socjalistycznego w b. zaborze austriackim. Był w roku 1918 premierem rządu lubelskiego, następnie wicepremierem rządu obrony narodowej w 1920 roku i marszałkiem 3-go sejmiku w latach 1928—1930.

Daszyński był mężem szanownym P. P. S. Ostatrie parę lat chorował on ciężko i leczył się w sanatorium. Przed kilku dniami P. P. S. obchodziła uroczystość 70-lecie urodzin Daszyńskiego.

Pogrzeb Ignacego Daszyńskiego odbędzie się w Krakowie.

Zawieszenie i aresztowanie urzędników skarbowych

Z powodu ujawnienia nadużyć w urzędach skarbowych w Kozielnicach i Opatowie, dyrektor kieleckiej Izby skarb. p. Wovdat, zawiesił w urzęd. naczelników urzęd. skarbowych, w obu tych urzędach: dra Kamionkę i Sale, oraz kierownika działu egzekucyjnego urzęd. skarb. w Opatowie, Łysika.

Ten ostatni na polecenie prokuratora został aresztowany. Trwające obecnie energiczne dochodzenia ujawnia niewątpliwie wysokość i rodzaj popełnionych nadużyć.

Zamach stanu w Iraku

W Bagdadzie, stolicy królestwa Iraku (dawniej Mezopotamia) dokonano zamachu stanu.

Armia zażądała od premiera Jasin Daszy podania się do dymisji. Premier, mając przed sobą do wyboru rewoltę wojskową, lub dymisję, wręczył królowi Gazi I dymisję gabinetu. Król mianował premierem Hikmet - Sulejmana, który natychmiast utworzył gabinet, obejmujący także tekę spraw wewnętrznych.

Zamach stanu odbył się bez zajść. W Bagdadzie panuje spokój. Koła urzędowe angielskie nie posiadają wiadomości o podłożu tego przesilenia.

Rada ministrów uchwaliła budżet na 1937-38 r.

W piątek, dnia 30 października br. rada ministrów uchwaliła preliminarz budżetowy na rok 1937/38 wraz z projektem ustawy skarbowej. Preliminarz zamyka się w dochodach i wydatkach sumą 2.293 milionów złotych. W porównaniu z tegorocznym budżetem, sumy u-

chwalonego preliminarza są o 72 miliony złotych wyższe.

Poza tym na tymże posiedzeniu rada ministrów przyjęła projekt dekretu o częściowej zmianie przepisów o państwowym podatku gruntowym, oraz jeszcze kilka mniej ważnych projektów dekretów.

Ostatnie wieści z frontu wojny w Hiszpanii

Na froncie madryckim wojska powstańcze odpierają ataki wojsk rządowych, a nawet odzyskują utracone uprzednio pozycje, przerywając ponownie komunikację Madrytu z Walencją. Jak donoszą gazety francuskie władze madryckie poleciły ewakuowanie wszystkich miejscowości, położonych na południe od stolicy, gdyż zajęcie ich przez powstańców jest kwestią godzin.

Te same gazety podają, że jest rzeczą stwierdzoną, że na czele

wojsk, broniących Madrytu stoi generał sowiecki Gorew.

RZĄD UCIEKŁ Z MADRYTU.

Jedna z hiszpańskich rozgłośni radiowych donosi, że wszyscy członkowie rządu madryckiego, za wyjątkiem premiera Caballera, opuścili stolicę.

Rząd republiki Equador (Ameryka Połud.) uznał oficjalnie rząd powstańczy w Burgos, jako prawowity rząd hiszpański.

Ofensywa wojsk rządowych w Hiszpanii

Według doniesień zarówno ze źródeł powstańczych jak i rządowych na froncie pod Madrytem toczą się ze zmiennym szczęściem walki rozpoczęte w końcu ub. tygodnia generalnym atakiem wojsk rządowych na pozycje powstańców. Przebieg walk był niezwykle krwawy. Wojska rządowe popierane przez samoloty i szolgi zdobyły posunąć się na niektórych odcinkach naprzód. Rząd madrycki rzucił do decydującej bitwy najlepsze swe siły ściągnięte z bardziej spokojnych odcinków frontu i zaprawiane w długiej walce. Obecność oficerów sowieckich, którzy kierują operacjami, wzmożyła ducha w szeregach rządowych.

Jak donoszą z Madrytu, milicja rządowa zdołała uwolnić znajdujące się pod ostrzałem powstańców drogę do Walencji i Alicante oraz rozzerwać pierścienie dookoła Aranjuezu. Powstańcy donoszą o odparciu ataków wojsk rządowych na odcinkach Naval Carrero Torrejon i osiągniętych sukcesach pod Escuriale i Guadalariara, gdzie zajęto kilka miejscowości. Walki trwają na całym froncie. Dowództwo wojsk powstańczych zarządziło ściągnięcie nowych posiłków z Marokka.

POWSTANCY ODPIERAJĄ ATAKI.

Poza tym wojska powstańcze poprowadziły kontrofensywę, odrzucając w wielu miejscach nacierające wojska rządowe. Również na odcinku południowo - zachodnim między Torrejon i Sesena wojska rządowe pod osłoną 40 czołgów obsługiwanych przez żołnierzy sowieckich, przypuściły atak na pozycje wojsk powstańczych. Atak załamał się w ogniu karabinów maszynowych i artylerii przeciwczołgowej. Oddziały rządowe straciły kilkadziesiąt zabitych. W ręce powstańców wpadły znaczne ilości broni oraz 3 czołgi. Teruel powstańcy wspierani przez czołgi odparli atak wojsk rządowych, zadając przeciwnikowi ciężkie straty. Mimo silnego oporu milicji — powstańcy zdołali posunąć się kilka kilometrów wprzód na wschód od el Escorial.

Również na odcinku Guadalajara zanotowano szereg sukcesów odniesionych przez wojska powstańcze.

Jak donoszą z placu działań ojcenych w Hiszpanii, wojska powstańcze zdołały odeprzeć zaciętą kontrofensywę oddziałów czerwonych. Milicja czerwona odniosła początkowo pewne sukcesy lokalne, lecz została odparta z wielkimi stratami. Z Illescas donoszą, że oddziały płk. Monasterio odrzuciły po zaciętej walce oddziały milicji czerwonej, które prowadziły natarcie na odcinku Esquivios, Torrejon de la Calzedra i Sesena celem zawładnięcia linia kolejową Madryt — Aranjuez.

Wojska czerwone zostały odparte aż do linii, z której rozpoczęły natarcie.

Jeńcy potwierdzają wiadomość, że naczelne dowództwo nad siłami broniącymi Madrytu, sprawuje pewien generał sowiecki, który nie mówi ani słowa po hiszpańsku. Rozkazy jego są tłumaczone przez młodą sekretarkę francuską. Jeńcy opowiadają dalej, że czerwoni rozporządzają wielką ilością czołgów, ciężkich dział i samolotów, sprowadzonych niedawno z ZSSR.

Sen. Kozłowski przeciwko podziałowi na grupy regionalne w sejmie

Senator Leon Kozłowski, b. premier prof. Uniwersytetu Lwowskiego, nadesłał do regionalnej grupy posłów i senatorów z Małopolski Wschodniej zawiadomienie, że z niej występuje. W piśmie swym sen. Kozłowski oświadcza, że nie chce należeć do żadnej grupy, zgodnie ze wskazaniami płk. Sławka i zasadniczą ideą, która przewodzi ordynacji wyborczej, oraz nowemu Sejmowi, a polegającej na tym, że członkowie ciała ustawodawczego nie powinni być skrupowani żadnymi (!) formami organizacyjnymi, mając postępować jedynie według wskazań własnego sumienia. Jednocześnie sen. Kozłowski zawiadomił prezydium grupy, że zamierza intensywniej poświęcić się pracy naukowej.

Jeżeli się zważy, iż wystąpienie swoje sen. Kozłowski zgłosił w przededniu ujawnienia przez pułk. Kocę planów nowego obozu, to trzeba dojść do przekonania, iż krok sen. Kozłowskiego wymierzony został przeciwko akcji pułk. Koca. — Pamiętamy również jak to na początku kadencji obecnego sejmiku ogłoszono wszem wobec iż posłowie i senatorowie grupować się będą na grupy według dzielnic z których zostali wybrani i że takie grupowanie się posłów i sena-

torów jest jedynie właściwe, zaś grupowanie się według przekonań politycznych raz na zawsze zniknie. Wystąpieniem swoim sen. Kozłowski zadokumentował, że epokowy wynalazek sanacyjnej grupowania posłów i senatorów na grupy regionalne jest pomysłem niedowarżonym.

*

Ruch Stronnictwa Ludowego w woj. warszawskim

Dnia 25 października odbyło się w Łowiczu, w sali Domu Ludowego, zgromadzenie członków Stron. Lud., na które przybyło zgórą 900 osób, zaopatrzonych w legitymacje partyjne. Przewodniczył zgromadzeniu prezes powiatowy S. L. p. Wachowski. Referaty o obecnej sytuacji politycznej i zadaniach ruchu ludowego wygłosili pp. J. Tepper, członek Prezydium Rady Naczelnej S. L., przybyły ze Strażowa w Małopolsce oraz Józef Grudziński, sekretarz naczelny S. L. z Warszawy.

Zebrani, po wysłuchaniu referatów, przyjmowanych burzliwymi oklaskami, uchwalili rezolucje, w których stwierdzają, że nie ustana w walce o udział mas ludowych w życiu politycznym państwa; że solidaryzują się z uchwałami władz naczelnych S. L., wy-

Wyrok w procesie radomskim

Poniżej podajemy zrzegóło wyroku na defraudantów radomskich ogłoszony w sądzie okr. w Radomiu w czwartek ub. tygodnia.

Mocą ogłoszonego wyroku główny oskarżony Krzysztoforski skazany został na karę 15 lat więzienia z pozbawieniem praw na lat 10 i zapłaceniu 100 tys. zł. grzywny z zamianą w razie nieściągalności na 3 lata więzienia.

Poza tym skazani zostali egzekutor Salwa na 7 lat z pozbawieniem praw na lat 5, Janura na 5 lat z pozbawieniem praw na lat 10, Włodarz na 4 lata, Winczewski na 4 lata, Paszkowski, Kozerski i Kozerski po 3 lata więzienia każdy, Powichrowski na 3 lata więzienia z pozbawieniem praw na lat 5, Czyszkowski na 2 lata, Witkowski i Gorzelewski po 1 roku więzienia, Jasieniecki i Puchalski po 6 miesięcy więzienia z zawieszeniem na 2 lata, Fichalski na 6 miesięcy z zawieszeniem, Werchowski na 3 miesiące z zawieszeniem na 2 lata, wreszcie Kielski, Rozeniewicz i Lemański zostali uwolnieni.

*

suwającymi hasło demokratycznych wyborów do izb ustawodawczych, oraz że przeciwstawiać się będą wszystkim siłami każdej akcji, zmierzającej do organizowania społeczeństwa na zasadach faszystowskich. Ponadto zebrani wyrazili czesć tym, który prześladowani są za sprawę ludową, wreszcie postanowili wezwać młode pokolenie wsi do jaknajrychlejszego zjednoczenia się pod sztandarami „Wici”.

*

W ciągu miesiąca października w całym województwie warszawskim Stron. Ludowe przejawiało b. żywą akcję. Sekretariat Naczelny S. L. otrzymał sprawozdania z odbytych przeszło 120 zebrań wioskowych oraz gmin konferencyj i zjazdów powiatowych.

Gen. Goering o niemieckim planie 4-letnim

W ub. środę, 28 bm., w olbrzymiej sali „Sport-Palast” w Berlinie odbyło się zebranie partyjne partii narodowo socjalistycznej, na którym wygłosił półtoragodzinne przemówienie premier gen. Goering, od niedawna dyktator gospodarczy Niemiec. Przemówienie to było transmitowane przez wszystkie rozgłośnie niemieckie.

Mowa jego była mocnym wezwaniem do wywyższenia pracy, nakazanej planem norymberskim. Często z ust premiera padały bardzo gwałtowne słowa pod adresem państw zwycięskich, którym mówca przypisywał winę za ciężką sytuację gospodarczą, w jakiej znalazły się Niemcy po wojnie, a z której ratować ją musiał dopiero narodowy socjalizm. Mowa, wygłoszona z wielką energią i przekonaniem, przerywana była kilkakrotnie burzliwymi oklaskami.

Plan 4-letni określił Goering jako „zabezpieczenie honoru i życia niemieckiego”. Musimy wzmocnić i rozbudować siły gospodarcze Niemiec.

Przechodząc do poszczególnych problemów, objętych planem 4-letnim, premier Goering podkreśla, iż zadaniem bezrobocia Niemcy narodowo socjalistyczne „rozwiązały prawie bez reszty”. Pozostały dziś jeszcze milion bezrobotnych składa się z rozbitków sezonowych, lub też osób niezdatnych do pracy.

Dalej premier zaznacza, iż Niemcy muszą kroczyć dalej o własnych siłach.

Zarzucają nam — mówił Goering — że chcemy mieć również surowce, że domagamy się należnej nam części bogactw światowych. Tak jest, chcemy tego udziału i będziemy go mieli. — Świat powinien być wdzięczny, że usiłujemy zdobyć drogą pokojową to, czego nam odmawiają. Nie posiadamy żadnych kolonii. Ukradziono je nam, po nieszczęsnej wojnie.

Nawiązując do sytuacji aprowizacyjnej, premier Goering oświadczył, iż nie będzie można wyżywić narodu niemieckiego wyłącznie z własnej gleby. Niemcy są bowiem przeludnieni.

Premier mówił dalej o najważniejszych brakach aprowizacyjnych w dziedzinie mięsa i tłuszczów. Co do tłuszczów Niemcy są najbardziej zależne od zagranicy i w tym względzie będą musiały najbardziej się ograniczyć.

W myśl proklamacji Fuehrera dbać będą — mówił dalej Goering — przede wszystkim o warstwy niezamożne i ciężko pracujące.

Przemówienie swe Goering zakończył wezwaniem narodu do pełnego zaufania we własne siły i do przezwyciężeń.

Karzeł gdański grozi Polsce

Gdańska gazeta hitlerowska „Der Danziger Vorposten” opublikowała artykuł wstępny, poświęcony omówieniu misji, jaką otrzymał rząd polski na terenie Wolnego Miasta od Ligi Narodów.

Dziennik twierdzi, że Polska, wykonując tę misję, powinna się ograniczyć do próby uzgodnienia stanowiska Wolnego Miasta oraz rady Ligi Narodów do zagadnień wewnętrznie - politycznych Gdańska. Polska jednak zdaje się dążyć do wykorzystania tej okazji celem rozszerzenia swych praw na terenie Wolnego Miasta. Wszelkie próby tego rodzaju byłyby zgóry skazane na niepowodzenie, a ponadto mogłyby zagrozić poważnie dobrym stosunkom polsko-gdańskim, ew. i stosunkom polsko-niemieckim.

WIEDEN SPODZIEWA SIĘ DYMISJI GREISERA.

Prasa wiedeńska stwierdza w depeszach swoich korespondentów,

że wyjazd prez. senatu gdańskiego Greisera na urlop, uważać należy za dymisję. Greiser nie powróci więcej na swe stanowisko.

Prasa wiedeńska twierdzi, że stało się to niewątpliwie na skutek zabiegów dyplomacji polskiej, która w Berlinie przyczyniła się do zlikwidowania akcji Greisera na terenie Gdańska.

Choroba Greisera, który wyjechał do jednego z uzdrowisk niemieckich, ma być w gruncie rzeczy chorobą dyplomatyczną.

Niemniej jednak prasa ta zaznacza, że w Gdańsku nie należy oczekiwać bynajmniej jakiegokolwiek zmiany kursu polityki wewnętrznej.

BERLIN

W ROLI OBSERWATORA.

Opinia niemiecka zachowuje milczenie na temat spraw gdańskich. Cytuje się tu tylko głos „Danziger Vorposten”, jako wyraz stanowiska W. Miasta. Jak wiadomo, pismo to wskazało, że Gdańsk nie zgodzi się na żadne rozszerzenie praw Polski na terenie W. Miasta w miejsce uszczuplonych praw Ligi Narodów.

*

Ukaranie spekulantów cen

Według meldunków nadeszłych do Warszawy w ciągu ubiegłego tygodnia na terenie całego kraju pociągnięto do odpowiedzialności

karno-administracyjnej blisko 1500 osób, które pobierały nadmierne ceny, bądź też omijały przepisy o wywieszaniu cenników.

Oszczędnością budujemy dobrobyt Polski

Gromadzenie kapitałów postępuje różnymi drogami, najważniejsza jednak z nich — to oszczędzanie. Przyzwyczajenie społeczeństwa do oszczędzania uważane jest wszędzie — bez różnicy ustroju politycznego czy gospodarczego — za najważniejsze zadanie o charakterze narodowym. Nawet w ustroju komunistycznym kładzie się nacisk na krzewienie zmysłu oszczędzania, o czym świadczy ogromny wzrost kas oszczędności w Rosji sowieckiej. W kapitalistycznej Anglii król Edward VIII wkrótce po wstąpieniu na tron objął protektorat nad akcją oszczędnictwa. W Stanach Zjednoczonych rok rocznie obchodzi się nie dzień oszczędności, a tydzień oszczędności narodowej, z udziałem władz, szkół i organizacji społecznych. Prawie we wszystkich krajach zakłada się Szkolne Kasy Oszczędności, w myśl mądrej zasady, że tam, gdzie dziecko oszczędza, oszczędzaniem interesuje się cała rodzina.

W krzewieniu idei oszczędności społeczeństwo polskie stara się nadażyć za innymi krajami. Już dziś ciulacz polacz polski zakorzenił się we wszystkich sferach naszego społeczeństwa. Fakt ten przypisać należy w przeważnej mierze pionierskiej pracy P. K. O. na polu krzewienia idei oszczędności. Co 14-ty obywatel posiada obecnie książeczkę oszczędnościową P. K. O., nie mówiąc już o innych instytucjach oszczędnościowych. Przy P. K. O. założono przeszło 8.000 S. K. O. skupiających około 600.000 młodych ciulaczy.

2.200.000 książeczek oszczędnościowych, 72.000 kont czekowych, około 850 milionów wkładów, 27 i pół miliardów złotych obrotów czekowych, w czym 21 miliardów złotych obrotów bezgotówkowych, 119.000 polis na ogólną sumę ubezpieczenia 179.000.000 złotych, 190.000 wpłat i wypłat dziennie — oto rezultat zaufania, jakim się cieszy P. K. O. wśród szerokich warstw społeczeństwa, rezultat sprężystej i najbardziej nowoczesnej organizacji, łatwości i różnorodności form oszczędzania.

★

Po zajęciach na uczelniach warszawskich

Po zajęciach jakie miały miejsce w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie, policja zatrzymała około 100 studentów. Wszystkich aresztowanych studentów pozostawiono w areszcie, do dyspozycji prokuratora spraw politycznych.

W związku z zajęciami na wyższych uczelniach premier Składkowski za pośrednictwem urzędowej Polskiej Agencji Telegraficznej opublikował oświadczenie w którym ostro potępia burdy i awantury urządzone przez młodzież akademicką. Oświadczenie to kończy się następująco:

„Będę przeciwdziałał tym, którzy burdy wzniecają i tym, którzy je insperują, którzy uprawiają

W piątek sąd apelacyjny w Warszawie ogłosił wyrok w głośnym procesie oskarżonego o otrucie własnych dzieci talem przemysłowca Grzeszolskiego z Sosnowca.

Sala na parę godzin przed publikacją wyroku zapełniła się publicznością, która z niebywałym napięciem oczekiwała na decyzję Sądu Apelacyjnego.

O godzinie 13.25 na salę wszedł trybunał i ogłosił wyrok uniewinniający Grzeszolskiego.

W motywach Sąd uznał, że wszelkie poszlaki skierowane pod adresem Grzeszolskiego, jako mordery są niedostateczne, a ponadto szereg poszlak, branych pod uwagę przez Sąd Okręgowy został obecnie obalony zarówno przez przewód jak i też obronę. Chodzi tu między innymi o stosunek Grzeszolskiego do dzieci.

Ogłoszenie wyroku wywołało wielkie wrażenie. Na sali rozległy się nawet oklaski...

Wieczorem tego samego dnia, po załatwieniu formalności prawnych, Grzeszolski opuścił więzienie.

Katastrofa podczas nabożeństwa

W Wierzbowie, pod Brzeżanami wydarzyła się niezwykła katastrofa.

W nowobudującej się cerkwi odbywało się nabożeństwo, na które przybyli tłumnie mieszkańcy okolicznych wsi. Wiele osób, mimo zakazu proboszcza, ulokowało się na rusztowaniu.

W czasie nabożeństwa rusztowanie nagle runęło, pociągając za sobą około 50 osób. Rozległy się jęki i wołania o pomoc.

Spod stosu połamanego drzewa wydobyto ofiary katastrofy, z których wiele osób odniosło ciężkie obrażenia.

Olbrzymie śnieżyce w Zakopanem

W nocy na czwartek nastąpiły w Zakopanem i w górach obfite opady śnieżne. Śnieg pokrył pola i ulice na grubość kilkudziesięciu centymetrów.

Na dachach potworzyły się wysokie kopce śnieżne, a na drzewach nawisy.

W wielu miejscach pod ciężarem mokrego śniegu pozrywały się przewody sieci telefonicznej, a w kilku miejscach nawet przewody wysokiego napięcia.

Roboty ziemne przy kanalizacji przerwano, a na ulicach torowane są przejścia, zaś na jezdniach ukazały się sanki w miejsce dorożek konnych.

W górach spadł i sypie dalej obfity śnieg, przy czym temperatura utrzymuje się tam poniżej 0, dochodząc nocą względnie rankami do 9 stopni poniżej 0.

Na Kasprowym Wierchu śnieg dochodzi powyżej 1 metra.

10 ofiar zderzenia pociągu z autobusem

Ze Stambułu w Turcji nadeszła wiadomość o strasznej katastrofie zderzenia się pociągu pospiesznego z przepełnionym pasażerami autobusem.

Jadący ze Stambułu pociąg wpadł koło stacji Eskiszehir, na niestrzeżonym przejeździe kolejowym, na autobus, który lokomotywa wlokła przez kilkanaście metrów.

Autobus został całkowicie zgruchotany, a z pod szczątków jego wydobyto 10 zabitych i kilkunastu rannych.

Notowania giełdowe ziemiopłodów

z dnia 31-go października 1936 r. — Płacono złotych za 100 kg:

	Warszawa	Poznań	Kraków	Bydgoszcz
Pszonica	25.75—26.25	25.75—26.00	24.00—25.00	25.50—25.75
Żyto	18.00—18.50	17.75—18.00	17.50—18.00	18.50—18.75
Jęczmień	20.50—22.50	20.75—23.00	20.25—21.75	19.75—21.25
Jęczmień brow.	26.50—27.50	25.00—26.00	—	24.50—25.00
Owies	16.25—17.50	16.00—16.50	16.75—17.00	15.75—16.50
Maka pszen. 65%	37.00—38.00	38.00—38.50	—	—
Maka żytnia 65%	27.00—28.00	26.00—26.50	28.00—28.25	—
Otreby pszenne	12.25—12.75	12.25—13.00	12.25—12.50	12.50—13.00
Otreby żytnie	12.25—12.75	12.00—12.50	12.00—12.25	12.50—12.75
Rzepak	45.50—46.50	44.00—45.00	45.00—45.50	45.00—46.00
Groch polny	21.00—22.00	—	—	20.00—21.00
Groch Wiktorja	27.00—30.00	22.00—25.00	32.00—35.00	22.00—26.00
Kuchy rzepak.	16.25—16.75	16.50—16.75	16.00—16.75	17.50—18.00
Kuchy lniane	20.25—20.57	21.00—21.25	19.00—20.00	21.50—22.00
Ziemniaki jad.	3.50—4.00	3.10—3.30	3.75—4.00	3.00—3.50
Gryka	—	—	—	—
Słoma luźna	—	2.10—2.35	—	—
Słoma prasow.	—	2.85—3.10	—	2.50—3.00
Siano luźne	—	4.25—4.75	6.75—7.25	3.00—4.00
Siano prasow.	—	4.90—5.50	—	—

Ceny żyta zagranicą:

Berlin 35.40; Praga 25.85; Hamburg (żyto amerykańskie bez cła) 16.63
Wartość dolara: 5.30 — Wartość gramu złota: 5.92

(37)

Gdyby pan cały czas ga dał ze mną po angielsku jak najprawdziwszy citizen Londynu, po tem oświadczeniu zarazbym zapytał — czy pan nie Polak?... Komu innemu nie może strzelić do głowy taki pomysł!...

— Więc mogę liczyć na pańską pomoc, panie Groblicz?

Włócznia skinął głową:

— Naturalnie! Po pierwsze w tej dziurze zatraconej niema żadnego konsulatu, powtóre jestem hard up, na blęk! No, i w roli dektywa jeszcze nie występowałem... Szalony romantyk! Ale to mi się podoba!.. Zaraz, zaraz... co to chciałem powiedzieć?... Aha! Koszty mojego utrzymania, oczywiście pan poniesie, chociaż wstał i wyciągnął rękę — niech mnie wszyscy djabli wezmą, jeśli i bez tego nie pomogę panu!

Szronowski uściśnął jego dłoń:

— Jak pan myśli, co mam teraz robić?

— Narazie nic. Mieszkańcy Suifu są całkowicie po stronie bandy Liu-Kuanga. Nienawidzą Kantonczyków i raczej dadzą sobie języki poucinać, aniżeli coś zdradzą. To

już będzie mojem zadaniem dowiedzieć się, czy ta pani rzeczywiście jest tutaj, albo też była tu kiedykolwiek z Lin Kuongiem... Jak to zrobić, jeszcze nie wiem. Zastanawiam się. W każdym razie niech pan idzie do zajazdu i uspokoi się. Ja tymczasem wyskoczę na miasto i postaram się wybać grunt. — Wieczorem wpadnę.

V.

Dochodziła dziesiąta, gdy Groblicz zjawił się w zajazdzie.

Wszedł z miną niemal triumfującą i w pierwszej chwili Szronowski nawet go nie poznał.

W każdym razie nie ulegał wątpliwości, że pieniądze, uzyskane od inżyniera jako wynagrodzenie za dotychczasowe czynności o raz na poczet przyszłych wydatków, nie poszły na marne: Groblicz miał na sobie całkiem porządny, brudnozielonawy garnitur wojskowego kroju i, Pan Bóg wie, jakim cudem znalezioną w Suifu europejską bieliznę, kołnierzyk, mocno zużyty krawat w szerokie żółto-czerwone pasy i sztylpy.

Wymyty, wygolony i uczesany wyglądał zupełnie przyzwyczajony, jedynie buty — i te same, jakie miał

rano, ledwo trzymające się na nogach, bardzo pomysłowo przywiązane sznurami do podeszew — trochę psuły ogólne wrażenie.

Na zaproszenie, aby usiadł, odpowiedział odmownie. Został przy drzwiach.

— Czy nie poszlibyśmy na mały spacer, mister Szronowski? — zapytał uśmiechając się kącikami ust. — Ponawiam propozycję: możemy odwiedzić dom gry Ku-Tianga.

— Nie. Do tego nie mam ani ochoty, ani usposobienia.

— Dlaczego, szanowny rodaku? Zagra pan sobie leciutko. I wogóle tam można spędzić czas bardzo przyjemnie. Jakiż to sens siedzieć samemu w czterech ścianach?... Powinien pan rozerwać się trochę, pokręcić pomiędzy ludźmi...

— Właśnie, to pan miał zrobić!

— Już, szanowny rodaku, gemacht.

— No i co? Są jakie wiadomości?

Groblicz nie spiesząc się zapalił papierosa:

(Ciąg dalszy nastąpi).

Na pomoc zimową dla bezrobotnych

Wydział Wykonawczy Ogólnopolskiego Komitetu Pomocy Zimowej dla Bezrobotnych wystąpił do społeczeństwa z propozycją norm wysokości świadczeń pieniężnych na pomoc dla bezrobotnych. Świadczenia te dzieli na dwie kategorie:

I kat. — opłaty od lokali (dla wszystkich obywateli z wyjątkiem zajmujących jedną izbę).

II — opłaty od obrotu (dla przemysłu); od świadectw przemysłowych (dla handlu) i od dochodu netto, t. j. po potrąceniu wszelkich obciążeń (dla pracowników umysłowych, wolnych za wodów i robotników).

Wszyscy obywatele w miastach i osiedlach o charakterze miejskim płacą miesięcznie od 2 izb 1 złoty; od 3 izb — 3 zł; od 4 izb — 10 zł; czyli po 2,50 zł od izby; zajmujący 5-izbowy lokal płacą po 5 zł od izby; przy 6 izbach i więcej — po 7 zł od izby.

Niezależnie od darów, obliczanych od dochodu, przedsiębiorstwa złożą na pomoc zimową 1 do 2 proc. netto od obrotu, obliczonego za rok 1935.

Przedsiębiorstwa branżowe ponoszą opłaty od świadectw przemysłowych: I kategoria — minimum 500 zł; II kat. — w Warszawie i Łodzi 80 zł;

w innych miejscowościach 50 zł; III kat. — w Warszawie i Łodzi — 30 zł; w in. miejsc. 20 zł; IV kat. — w Warszawie i Łodzi — 5 zł; w in. miejsc. — 3 złote.

Rzemieślnicy, opłacający podatek obrotowy i wykupujący świadectwa przemysłowe płacić będą świadczenia tylko od świadectw.

Pracownicy umysłowi i fizyczni, zarabiający do 400 zł ponoszą jedynie opłaty od lokali.

Przy dochodzie miesięcznym od 400 do 600 zł wpłaca się 1 proc., od 601 do 1.000 zł — 1,5 proc., od 1.001 do 2.000 zł 2 proc.; od 2.001 zł do 3.000 zł — 3 proc., od 3.001 do 5.000 zł — 4 proc., od 5.001 zł i wyżej — 5 procent.

Znowu burze na Morzu Północnym

Morze Północne nawiedził znowu silny sztorm, wyrządzając wielkie szkody. Przy ujściu Łaby zatonał zakotwiczony statek „Elba“. Piętnastu ludzi załogi zginęło.

Na przybrzeżnych skałach Karlskrony w Szwecji zatonał statek „Bona“, pochodzący z Gothenbourga. Łos załogi składającej się z 12 osób, jest dotychczas nieznanym.

Parowiec łotewski „Helena Faulbaums“ o pojemności 1950 ton zatonał w drodze z Liverpoolu do Blyth. Z 18 ludzi załogi uratowano

4, o 9 brak wiadomości, a 5 zatono.

Parowiec „Nanna“ udający się z Tallina do Gdyni z ładunkiem żelaza zatonał. Uratowano tylko 13 osób z załogi i trzech podróżnych, w tym dwie kobiety. Z pomocą tonącym przybył sowiecki statek „Mienżyński“. Katastrofa nastąpiła podczas gęstej mgły.

Echa prac Komitetu Ortograficznego

W ostatnich dniach pojawiły się w prasie relacje, dotyczące odczytu, wygłoszonego ostatnio w Warszawie przez prof. Stanisława Szobera, członka Komitetu Ortograficznego, który to Komitet opracował zmiany pisowni polskiej, wprowadzone ostatnio w życie.

W relacjach tych prasa cytuje oświadczenie prof. Szobera iż na przyspieszenie zakończenia prac Komitetu

Awanse urzędników państw.

Jak podaje półurzędowa agencja „Iskra“ premier Składkowski zarządził przystąpienie do prac przygotowawczych nad przeprowadzeniem od dnia 1-go stycznia 1937 awansów wśród urzędników państwowych. Według obliczeń awanse obejmą ponad 16.000 urzędników administracji państwowej, skarbowości, policji, wojska i

Austria oddaje Polsce 14 chorągwi historycznych

W tych dniach zawarta została umowa między rządem polskim i austriackim, na mocy której Austria oddaje Polsce 14 chorągwi i sztandarów z czasów Kościuszkowskich. Wszystkie te sztandary wywieziono z Polski do Wiednia w roku 1798.

Polska natomiast oddaje Austrii siedem sztandarów austriackich pułków piechoty pozostawionych w Polsce w czasie wojny światowej.

Doniosłe zmiany w podatku gruntowym

Oczekiwany z wielkim zainteresowaniem przez sfery rolnicze dekret Prezydenta Rzeczypospolitej o podatku gruntowym ukaże się w najbliższych dniach. Dekret ten został opracowany przez Ministerstwo Skarbu, przyjęty przez komisję podatkową przy Ministerstwie Skarbu. Prawdopodobnie dekret rozpatrywany będzie jeszcze przez Komitet Ekonomiczny Ministrów, poczem wejdzie pod obrady Rady Ministrów.

Podstawowe i najważniejsze zmiany, jakie wprowadza dekret do podatku gruntowego, polegają na scaleniu dodatków komunalnych do podatku gruntowego. Jak dotąd, dodatki te były niejednolite, w różnych okolicach kraju obowiązywały różne stawki. Obecnie nastąpi pod tym względem całkowite zrównanie.

Poza tym dekret ustala jednolity system zwolnień osobowych i przedmiotowych, pociąga do opodatkowania grunty państwowe na całym terenie Polski, oraz przewiduje zwolnienia od podatku gruntowego na okres 5 lat te nieużytki, które po poczynieniu inwestycji zostały zagospodarowane.

Wreszcie zmienione są przepisy o zwolnieniu od podatku gruntowego lasów ochronnych, a to w tych wypadkach, kiedy lasy uznane zostały za ochronne z przyczyn

zarówno przyrodniczych, jak i wojaskowych, i kiedy w związku z tym nastąpiło ograniczenie użytkowania tych lasów.

SAMOCHOODY PANCERNE JAPONII W SZANGHAJU.

Po zamordowaniu dwóch dziennikarzy japońskich i kilku marynarzy przez Chińczyków Japonia wysłała swe odzyskane pancernie uzbrojone w ostatnie wynalaki i konstrukcje do Szanghaju.

Masowe aresztowania wśród komunistów

Od dłuższego czasu funkcjonariusze policji politycznej Warszawskiego Urzędu Śledczego, obserwowali kilkunastu wybitnych działaczy komunistycznych, którzy zbiegli się w jednym z mieszkań przy ulicy Muranowskiej 28. Doszedłszy do wniosku, że wspomniany lokal służy wyrotowcom za miejsce stałych zbiórek, postanowiono dokonać likwidacji.

Otoczono przeto dom, a w jednym z lokali przychwycono 18 znanych działaczy komunistycznych. Przeprowadzona kilkugodzinna rewizja dała rewelacyjne wyniki. — Następnie policja przeprowadziła rewizję w innych lokalach podejrzanych. W wyniku rewizji skonfiskowano obfity materiał dowodowy, pod postacią broszur, wydawnictw, itp. oraz zatrzymano

sto osób, wśród nich kilkunastu działaczy komunistycznych, poszukiwanych przez policję.

*

W Polsce rolniczej nie ma fabryki kos

Ostatnio opinia publiczna rolników została zaalarmowana sprawą fabryki kos w Polsce. Przy tej sposobności można już z całą ścisłością ustalić, że w Polsce nie ma ani jednej fabryki kos, oraz że 100 proc. zapotrzebowania na kosy pokrywamy zagranicą, a prawie 100 proc. na sierpy. Sprowadzamy je przeważnie z Austrii, następnie z Węgier, Niemiec i Anglii.

A zatem Polska rolnicza w tej gałęzi produkcji jest całkowicie uzależniona od zagranicy. Wszystkie usiłowane zamierzenia zbudowania w Polsce takiej fabryki, jak również rozpoczęcia, jak to ma miejsce w Austrii,

Ortograficznego wywierał wielki nacisk Związek Wydawców.

Wobec tego władze Polskiego Związku Wydawców Dzienników i Czasopism wyjaśnia, co następuje:

1) w Polsce, poza Polskiego Związku Wydawców Dzienników i Czasopism nie istnieje żadna organizacja, która by w nazwie swojej posiadała wyrazy „Związek Wydawców“.

2) Polski Związek Wydawców Dzienników i Czasopism nie brał udziału w pracach Komitetu Ortograficznego i nie wywierał bynajmniej nacisku na przyspieszenie zakończenia jego prac.

Ludowcy wchodzą do Małop. Tow. Rolniczego

Na zjeździe powiatowym Małopolskiego Towarzystwa Rolniczego odbytym ostatnio w Rzeszowie, Ludowcy wprowadzili do komisji matki szereg członków, tak że do nowego zarządu wybranych zostało wielu działaczy Stronnictwa Ludowego.

Marsz głodnych na Londyn

W związku z spodziewanym w najbliższych dniach marszem głodnych na Londyn, organizowanym według instrukcji z Moskwy przez komunistyczną partię angielską, władze bezpieczeństwa w Londynie wydały daleko idące zarządzenia celem przeciwdziałania ewentualnym zaburzeniom.

W tegorocznym marszu głodnych wezmą udział bezrobotni z okręgów górniczych.

Demonstranci zaprotestują przede wszystkim przeciwko obostreńniu przepisów w sprawie pobierania zasiłków bezrobocia a między innymi przeciwko obowiązkowemu przedkładaniu potwierdzonych urzędowo zaświadczeń o stanie majątkowym ubiegającego się o zasiłek.

Nieudały gigantyczny wyścig lotniczy

Sześciu lotników francuskich podjęło się dokonania gigantycznego lotu na trasie Paryż — Saigon (Indochiny) — Paryż. Trasa ta liczy 24.000 kilometrów. Lotnicy wystartowali na trzech samolotach, jednak żaden z tych samolotów nie doleciał nawet do Saigona bowiem po drodze wszystkie trzy samoloty uległy zepsuciu. Tym samym wielkie nagrody dla trzech kolejnych zwycięzców w tym locie w wysokości 850.000 franków 550 tysięcy i 400 tysięcy franków nie zostaną zdobyte.

produkcji pomocniczej — chałupniczej, przy wyrobie kos i sierpów natrafiają na stałe przeszkody. Wyprzedziły nawet nas już pod tym względem takie kraje, jak Bułgaria i Estonia, nie mówiąc już o Węgrach i Rosji Sowieckiej.

Publicznie obwinia się o ten stan rzeczy polskie hutnictwo, twierdząc, że wypowiada się ono zdecydowanie przeciwko rozpoczęciu tej produkcji w Polsce. Mówi się i radzi się o tem w różnych resortach. Czy jednak nie powinno zabrać głosu w tej sprawie Ministerstwo Rolnictwa, celem właściwego jej postawienia?

Wiadomości bieżące

Sroda, 4 listopada 1936 r.

sroda: Karola Borom.
Wschód słońca: 6.35; zachód 16.05
Czwartek: Zachariasza
Wschód słońca: 6.37; zachód 16.03
Piątek: Leonarda bisk.
Wschód słońca: 6.39; zachód 16.02

* **DZISIEJSZY NUMER „GAZETY”** wydajemy w objętości 6 stron. Zarazem dodajemy bezpłatny dodatek „ROBOTNIK”.

Województwa centralne

SAMOBÓJSTWO ZROZPACZONEJ MATKI.

Wystrzałem z rewolweru pozbawiła się życia 40-letnia Karolina Smrza w Białymstoku. Przyczyną rozpaczliwego kroku była rozpacz po niedawno zmarłym synie - jedynaku.

ŚMIERTELNA BÓJKA na WESELU.

Na weselu wiejskim w Majdanie Bilgorajskim w woj. lubelskim doszło do awantury, która zamieniła się w bójkę. Zdemolowano cały dom i pod ciosami siekier i palek padł trupem jeden z uczestników zabawy Wasyl Kuzia w Majdanu.

Jako podejrzanych o udział w zabójstwie pociągnięto do odpowiedzialności sądowej 4-ch uczestników bójki. Sąd okręgowy w Zamościu na sesji wyjazdowej w Bilgoraju z braku dowodów wszystkich oskarżonych uniewinnił.

ZGON KAPŁANA W DRODZE DO UMIERAJACEGO.

W szpitalu Dzieciątka Jezus w Warszawie przybył do chorego, celem udzielenia Ostatnich Sakramentów św. ks. Paulin Roman Pękarski.

Nagle ksiądz zasłabł i służba szpitalna przeniosła go do pokoju służbowego. Nadbiegły lekarz stwierdził śmierć wskutek udaru sercowego.

PROCES O NADUŻYCIA W KOMUNALNEJ KASIE OSZCZĘDNOŚCI.

Wkrótce odbędzie się po 2-letnim śledztwie proces w sprawie nadużyć w grodzieńskiej Komunalnej Kasie Oszczędności w Grodnie. Do odpowiedzialności będą pociągnięci członkowie komisji rewizyjnej i rady nadzorczej w liczbie 11-tu, z byłym dyrektorem Józefem Neumanem oraz byłym starostą grodzieńskim Zygmuntem Robakiewiczem.

Małopolska.

ROZPĘDZILI SEKCIARZY.

Niezbyt miłe przyjęcie spotkało 4-ch wyznawców sekty baptystów, którzy pod wodzą Michała Martynowa, przybyli do miejscowości Podhorec, powiatu stryjskiego, zamierzając zwerbować nowych sekciarzy. Wiadomość o przybyciu wysłanników sekciarzy do wsi wywołało poruszenie, wśród ludności katolickiej.

Natychmiast zebrała się starszyzna wiejska, która postanowiła za wszelką cenę przepędzić sekciarzy. Parobcy wszczęli energiczne poszukiwania po wsi za sekciarzami, a gdy grupa złożona z kilku parobków natknęła się na nich, obrzuciła baptystów kamieniami. Uciekający sekciarze porzucili swoje walizki i czempredziej starali się wy dostać poza granicę Podhorzec. Podobne przyjęcie spotkało sekciarzy w pobliskiej miejscowości Daszawa.

ZABÓJSTWO I SAMOBÓJSTWO.

Urzędnik sądowy z Sambora 28-letni Józef Jakimczyński, zastrzelił 32-letnią żonę sierżanta Olge Gołuchową, po czym celnym strzałem odebrał sobie życie. Jakimczyński pozostawił żonę i 5-letnie dziecko.

Zamordowanie starca

W domu Bankowym we wsi Opaczew, pow. warszawski, odbywała się zabawa.

Nad ranem, gdy wszyscy uczestnicy rozeszli się, znaleziono w pobliżu domu zwłoki miejscowego dozorca, 70-letniego Walentego Kopysiewicza. Na głowie Kopysiewicza znaleziono głęboką ranę.

Zwłoki przewieziono do sekcatorium w Warszawie. Policja wdrożyła dochodzenie.

Zaginęła trumna ze zwłokami

Policja w Sieradzu woj. łódzkiego i władze kolejowe zajęte są niezwykłym wypadkiem. Zginęła mianowicie trumna ze zwłokami nadanymi z okolic Lublina do Sieradza. Ojciec posterunkowego Gwizdały, 50-letni Marcin Gwizdała, zmarł w lubelszczyźnie, a syn jego chciał przewieźć zwłoki do rodzinnego Sieradza i w tym celu nadał trumnę ze

zwłokami, a sam najbliższym pociągiem wyjechał na pogrzyb również do Sieradza.

Nie wiadomo z jakich przyczyn, trumna ze zwłokami na miejsce nie przybyła. Post. Gwizdała szuka jej przy pomocy władz kolejowych na wszystkich stacjach i czeka aż nadejdzie, by mógł ojca pochować.

Kara śmierci w Radomsku

W kwietniu br. na folwarku Romana Jareckiego we wsi Ręczno, powiatu piotrkowskiego, z nieustalonych przyczyn powstał pożar. W czasie akcji ratunkowej ze zgliszczy wydobyto zwłoki Zofii Jareckiej.

Pod zarzutem zabójstwa i podpalenia ujęty został wkrótce mąż ofiary, Roman Jarecki, który miał żonę udusić, a następnie podpalić stodołę. W pierwszej instancji, ponieważ nie można było oskarżonemu udowodnić winy, został on uniewinniony. Prokurator zaapelował jednak, uważając wyrok za niesłuszny, a apelację umotywował tem, że mięso znajdujące się w żołądku ofiary było nieprzetrawione, co wykazało, że ofiara została zamordowana w godzinach popołudniowych, a nie rannych, jak to wykazała pierwsza rozprawa i jak tłumaczył oskarżony.

Sąd apelacyjny opierając się na tem, uznał słuszność motywów prokuratora i za popełnione przestęp-

stwo skazał Jareckiego na karę śmierci, z zamianą na dożywotnie więzienie.

Zonobójcę aresztowano na sali sądowej i odstawiono do więzienia.

Plaga wilków na Kresach

Na granicy sowieckiej w miejscowościach wsi Janki, Osowo i Gnieździłowo w pow. gdzieńskim na Wileńszczyźnie pojawiły się całe stada wilków, wyrządzając rolnikom olbrzymie straty przez porywanie żywego inwentarza. Jak wynika ze skarg gospodarzy tych wsi

wilki porwały z pastwisk 50 sztuk owiec, świń i gęsi. Aby uchronić swój dobytek gospodarze tych wsi wystawiają warty.

Należy podkreślić, że osiedla te są rokrocznie terenem masowego napadania wilków, które przychodzą z lasów Rosji sowieckiej.

Ucieczka więźniów z sali rozpraw

W sądzie okręgowym w Krakowie toczyła się rozprawa przeciw Władysławowi Dębskiemu i współnikom, oskarżonym o dokonanie włamania do magazynu futer przy

ul. Diettłowskiej, gdzie skradli skórki futrzane wartości kilkunastu tysięcy złotych.

W czasie przesłuchania świadków, których było 50, mieli również zeznawać dwaj włamywacze, odsiadujący karę 2-letniego więzienia: Machowski i Pietryna. Doprowadzeni przez posterunkowego, skorzystali z wielkiego tłoku i zmyliwszy czujność strażników — zbiegli.

Zabił przez pomyłkę i popełnił samobójstwo

W majątku Pniewo w pow. łomżyńskim, woj. białostockiego, zabity został administrator majątku Józef Widziński, podczas gdy spał w swym mieszkaniu przy oknie. Do Widzińskiego strzelił z ulicy 50-letni zawodowy złodziej Marceł Antkiewicz.

Antkiewicz zamierzał zabić leśniczego Snopczyńskiego, do którego miał urazę, przez pomyłkę jednak zabił Widzińskiego. Sprawca zbrodni tak się przejął swą pomyłką, że udał się do mieszkania swej matki i tam odebrał sobie życie.

Lwy zagryzły tygrysy

W ogrodzie zoologicznym w Grodnie dwa potężne lwy wy dostały się na wolność przez otwarte podczas sprzątania drzwi klatki i wpadły do zagrody tygrysy. Po krótkiej walce lwy zagryzły tygrysy na śmierć.

Tragiczna śmierć palacza szpitala

wskutek niedbalstwa kierownictwa

Na terenie szpitala Dz. Jezus w Warszawie zaszedł wstrząsający wypadek śmiertelny, którego ofiarą padł robotnik, zatrudniony w kotłowni szpitala.

Przebieg wypadku był następujący: Magazyn węgla mieści się w składzie sąsiadującym z kotłownią. Palaczem kotłowni był robotnik 50 letni Paweł Jasiński, zamieszkały na terenie szpitala.

Transportowanie węgla odbywało się po moście, przerzuconym

ze składu na wysokości 2 metrów od powierzchni podłogi. Pomost nie posiadał barier ochronnych. Nie było również tacek do przetaczania węgla, tak, że palacz musiał ładować bryły węgla do beczki, którą następnie toczył przez wysoki pomost.

Onegdaj Jasiński przetaczając po wąskim pomoście załadowaną węglem beczkę, poślizgnął się i runął z pomostu, tak nieszczęśliwie, że padając, uderzył skronią o kamienną posadzkę, ponosząc ścierc na miejscu. Wezwany lekarz bowiem stwierdził zgon wskutek pęknięcia podstawy czaszki. Tragicznie zmarły osterocet żonę i dwoje nieletnich dzieci.

Nie doczekawszy się męża, popełniła samobójstwo

W Glinkach w pow. równieńskim na Wołyniu zanotowano oryginalny wypadek samobójstwa 29-letniej Stefani Mychówny. Odebrała ona sobie życie w dniu ślubu swej młodszej siostry. Jak się okazało, Mychówna odebrała sobie życie dlatego, że wszystkie jej siostry wyszły za mąż i ona jedyna tylko będąc już w wieku, uważanym za starszy w jej sferze, pozostała panna. Desperatka pozostawiła w zawiniątku ślubną suknię.

Samobójczy strzał osaczonego bandyty

Posterunkowy Pledziński natknął się w majątku Kobyłany koło Białej Podlaskiej w woj. lubelskim na poszukiwanego oddawna bandytę Bol. Samoszuka, sprawcę zabójstwa poster. Krupy i uczestnika wielu krwawych napadów.

Pomiędzy posterunkowym a bandytą wywiązała się strzelanina, w której Samoszuk został ranny. Bandyta, widząc, że nie zdoła zbiec, usiłował popełnić samobójstwo i strzelił sobie w głowę. W stanie bezradnym odwieziono go do szpitala.

Pociąg najechał na furmanke

Pociąg jadący z Białegostoku do Grodna najechał na 78 km na parokon na furmanke, powożona przez dwóch młodych wieśniaków. Skutki zderzenia były straszne. Jeden koń został zabity na miejscu, drugi zdołał umknąć w pole. Furmanka rozpadła się w drzazgi. Pociąg natychmiast zatrzymano i wydobyto z pod kół ofiary wypadku.

Pogotowie Czerwonego Krzyża z Białegostoku przewiozło obu rannych do szpitala św. Rocha. U jednego stwierdzono złamanie obojczyka, u drugiego zaś złamanie podudzia i ogólne potłuczenie ciała. Ofiarami wypadku są: 16-letni Józef Biedrzycki i jego brat 14-letni Stanisław, z osady Tuchanie w pow. białostockim.

Dziecko mimowolnym zamobóicą

W Wolkowysku woj. białostockiego wydarzył się wstrząsający wypadek. Pozostawiony w domu pod opieką niani i kucharki 2-letni synek komisarza ochrony lasów inż. Budzyna-Daniłowskiego, chwycił w pewnej chwili z okna szklankę z kwasem siarczanym i wypił jej zawartość. Dziecku udzielono pierwszej pomocy lekarskiej, jednakże w drodze do szpitala dziecko zmarło.

Wilków porwały z pastwisk 50 sztuk owiec, świń i gęsi. Aby uchronić swój dobytek gospodarze tych wsi wystawiają warty.

Nowe przepisy o rejestracji odbiorników radiowych

Dziennik Ustaw z dnia 13 października przynosi Rozporządzenie Pana Ministra Poczty i Telegrafów o radiofonicznych urządzeniach odbiorczych. Jest to skodyfikowany zbiór przepisów normujący wszelkie zagadnienia prawne, dotyczące nabycia, posiadania i używania odbiorników radiowych.

Rozporządzenie powyższe — stanowi swego rodzaju małą „konstytucję radiową” i winno znaleźć się w rękach zarówno wszystkich radiosłuchaczy, jak producentów i sprzedawców odbiorników radiowych.

Omawiane rozporządzenie wyjaśnia kolejno kwestie instalacji odbiorczych, uzyskiwania kart rejestracyjnych, opłat radiofonicznych, przepisów techniczne zakładania urządzeń odbiorczych itd.

Postanowieniem zasadniczym Rozporządzenia jest przepis, iż prawo nabycia, używania, lub posiadania radiofonicznego urządzenia odbiorczego przysługuje wyłącznie osobom, które uzyskały „Radiofoniczną kartę rejestracyjną” na podstawie wypełnionego w urzędzie pocztowym t zw. zgłoszenia.

W myśl więc tego przepisu przed nabyciem odbiornika radiowego należy się zarejestrować jako abonent radiowy. Rozporządzenie wprowadza różniczkowanie urzędzenia odbiorczego, przez które rozumie się zarówno sam odbiornik radiowy, jak i tak zwany „punkt odbiorczy”. Punktem odbiorczym są wszelkie urządzenia przewodowe, umożliwiające słuchanie radia na głośnik, względnie słuchawki w innej izbie, niż w tej, gdzie znajduje się właściwy odbiornik radiowy. Rozporządzenie natomiast nie ogranicza zakresu używania odbiornika, gdyż posiadacz jednej karty rejestracyjnej może zainstalować w swym mieszkaniu, względnie zakładzie czy instytucji — jeżeli posiadaczem karty rejestracyjnej jest osoba prawna — dowolną ilość odbiorników i punktów odbiorczych.

Jeżeli nie korzystamy z posiadanego urządzenia odbiorczego winno ono być doprowadzone do stanu nieużywalności, w przeciwnym bowiem razie obowiązani będziemy w dalszym ciągu do posiadania karty rejestracyjnej i wnoszenia opłat radiofonicznych.

Przez unieruchomienie urządzenia odbiorczego rozumie się w odniesieniu do odbiornika wyjęcie lamp lub detektora kryształowego, oraz odłączenie odbiornika od anteny i uziemienia. Antena naziemna zostaje unieruchomiona przez jej uziemienie na zewnątrz lokalu, punkt zaś odbiorczy przez trwałe złączenie w dowolnym miejscu jego przewodów.

Każdego właściciela ruchomego czy przenośnego odbiornika zainteresuje zapewne przepis w sprawie terminowych kart rejestracyjnych. Terminowe karty rejestracyjne wydawane będą wówczas, gdy posiadacz odbiornika nie może posiadać stałego miejsca zainstalowania. Stanowi to wielkie udogodnienie dla tych wszystkich, którzy używają odbiorników radiowych podczas swych podróży turystycznych czy zawodowych. Również oso-

by wyjeżdżające do miast kuracyjnych, na leśnisko, względnie na wycieczki turystyczne mogą bez zawiadomienia urzędu pocztowego założyć zarejestrowany odbiornik w innym miejscu, niż zostało to podane w karcie rejestracyjnej.

Przepisem o wielkiej doniosłości społecznej jest ustęp poświęcony zagadnieniu zwalniania od opłat radiofonicznych. Od uiszczenia opłat mogą być zwolnieni inwalidzi wojenni, osoby pracujące naukowo w zakresie radiotechniki oraz co najważniejsze, ociemniałi, którzy wykazali się świadectwem ubóstwa. Bezpłatne korzystanie więc z dobrodziejstw radiofonii dostępne jest od dziś wszystkim ubogim ociemniałym.

Wreszcie z punktu widzenia propagandy radia ważny jest przepis, w myśl którego przedsiębiorcy sprzedający odbiorniki mogą uzyskać karty rejestracyjne na okaziciela, udzielane swym klientom na czas prób odbiorników w ich lokalach.

Omawiane Rozporządzenie, normujące w treściwy sposób prawa i obowiązki radioabonenta, staje się pewnym fundamentem rozwoju radiofonii polskiej.

Zjazdy i zgromadzenia Stronnictwa Ludowego

Pow. PIŃCZÓW. W niedzielę 8 listopada br., we wsi Topoli, o godz. 12 w Świetlicy Koła Młodzieży odbędzie się posiedzenie Zarządu Powiatowego S. L.

Prezes (—) K. Bochnia.

Pow. LUBARTÓW. Konferencja zarządu pow. S. L. oraz zarządów poszczególnych Kół na powiat lubartowski odbędzie się w dniu 17 listopada w Sekretarjacie S. L. w Lubartowie przy ul. Lipowej 3. Początek o godz. 11-tej. Prosimy o punktualne przybycie, sprawy bardzo ważne. Będzie również udzielal porad prawnych adwokat — ludowiec.

Zarząd Powiatowy S. L.

Pow. KONIN. W niedzielę 15 listopada o godz. 1-tej po poł. w Sekretarjacie S. L. w Koninie odbędzie się posiedzenie Zarządu Pow. S. L. Sprawy ważne i pilne. Uprasza się o konieczne przybycie wszystkich członków Zarządu.

Zawadzki W., Prezes Pow. S. L.

Pow. GOSTYNIN. W dniu 8 listopada odbędzie się w Gostyninie uroczystość poświęcenia sztandaru pow. i gm. Lucień z następującym porządkiem: o godz. 9.30 zbiórka w zagrodzie prezesa Czapskiego A.; godz. 10.30 nabożeństwo w kościele parafj. w Gostyninie, po nabożeństwie wymarsz na wskazany plac na zgromadzenie publiczne, na którym przemawiać będą działacze ludowi. Na powyższą uroczystość i zgromadzenie zaprasza członków i sympatyków Stronnictwa Ludowego

PREZES ZARZĄDU POWIAT.

(—) A. Czapski.

Powiaty: BIAŁYSTOK — ŁOMŻA i OSTROŁĘKA. Zarząd Wojew. S. L. zawiadamia, że w dniach 7 i 8 listopada br. urzędują w Białymstoku, w Sekretarjacie S. L., ul. Elektryczna 4 — 2-dniowy kurs społeczno polityczny dla działaczy S. L. pow. białostockiego oraz w dniach 14 i 15 listopada br. taki sam kurs dla działaczy powiatu łomżyńskiego i ostrołęckiego w Łomży, w Sekretarjacie, Plac Zambrowskiego 9. Początek kursów w soboty o godz. 14-tej. Na powyższych kursach wykladać będą prelegenci N. K. W. z Warszawy i Zarządu Wojew. Noclegi zapewnione.

ZARZĄD WOJEWÓDZKI S. L.

Białystok.

Z ostatniej chwili

Komitet ekonomiczny ministrów

W środę dnia 28 bm. odbyło się pod przewodnictwem p. wicepremiera Kwiatkowskiego posiedzenie komitetu ekonomicznego ministrów, na którym kontynuowana była dyskusja na temat związku z polityką cen.

Komitet ekonomiczny postanowił powołać przy ministrze przemysłu i handlu specjalną komisję złożoną z przedstawicieli resortów gospodarczych, do której zadań należeć będzie stawianie wniosków związanych z ruchem cen artykułów przemysłowych.

Następnie komitet ekonomiczny wysłuchał sprawozdania dyrektora Funduszu Pracy o stanie zatrudnienia na robotach publicznych.

W dalszym ciągu obrad minister przemysłu i handlu A. Roman przedstawił referat o sytuacji i rozwoju handlu zagranicznego w okresie trzech kwartałów rb.

Wreszcie przewodniczący i misji powołanej do zbadania przedsiębiorstw państwowych p. Antoni Olszewski udzielił informacji o stanie prac tej komisji.

Obrady Komitetu nieinterwencji

W ubiegłym tygodniu obradował w Londynie międzynarodowy komitet nadzoru nad sprawą niemieszania się do spraw wewnętrznych Hiszpanii. Na wstępie obrad przewodniczący podał do wiadomości obecnych pismo ambasadora sowieckiego w Londynie, wyjaśniające stanowisko Sowietów w sprawie hiszpańskiej. Z pisma tego wynika, że Sowiety pozostają w komitecie.

Z kolei dyskutowano nad odpowiedzią Włoch i Portugalii na zarzuty postawione tym państwom przez Rosję Sowiecką a twierdzące, że państwa te udzielają pomocy wojennej powstańcom hiszpańskim.

Przebieg obrad był bardzo burzliwy. W rezultacie oskarżenia rządu sowieckiego pod adresem Włoch i Portugalii zostały uznane za bezpodstawne.

Tajemnica Wytwornej Kobiety

„Na czym polega tajemnica uroku i elegancji, z których słyną na całym świecie Paryżanki?“, spytałam znanego arbitra elegancji wytwornej Paryża. Byliśmy na tańczącej herbatce w najbardziej wziętym hotelu. „Niech Pani spojrzzy na nie“, odpowiedział. „Na co zwraca Pani przedewszystkiem uwagę? Nie na suknię lub kapelusz, lecz na cerę. Tak bardzo wypielegnowaną cerę — tak bardzo soignée. Każda kobieta ma delikatną „matową“ cerę, nawet w tej dużej, przepelnionej sali. Niech Pani je obserwuje przedpołudniem w Lasku Bulońskim, lub popołudniu na wyścigach — zawsze zobaczy Pani taką samą cerę.“

Dlatego właśnie Matowy Puder Tokalon jest dziś najbardziej en vogue wśród eleganckich Paryżanek. Nadaje gładką cerę, niczem płatki różane, której wiatr ani deszcz lub pocenie się nie mogą zaszkodzić. Zapewnia fascynującą, dziewczęcą świeżość na cały dzień i co dzień. Wypróbuj sama Puder Tokalon, spreparowany według oryginalnego, francuskiego przepisu znakomitego paryskiego Pudru Tokalon. Zmiana jaką ujrzyysz w lustrze zdziwi Cię i zachwyci.

Oskarżony

Wojciech Borowiak cofa zarzuty i przeprosza oskarżycielkę Helenę Lemieszówną za wyrządzonej zniewagę. Oskarżony zobowiązuje się zwrócić oskarżycielce do rąk adwokata Koteckiego w Gnieźnie dotychczas powstałe koszty sądowe oraz koszty adwokackie w kwocie 50 zł. Oskarżycielka cofa skargę. (118)

Ogłaszajcie

w Gaz. Grudziądzkiej

Reklama

jest
dźwignią handlu

PRAKTYCZNE PRZEPISY

SMAZENIA KONFITUR
SPORZĄDZANIA KOM-
POTOW I SOKOW przez

ROŻĘ MAKAREWICZOWĄ
CENA Z PRZESYŁKĄ ZŁ. 2,25.

Przesyłkę skuteczniamy za poprzednim nadesłaniem należności. Pieniądze wpłacić można w każdym Urzędzie Pocztowym za pomocą przekazu rozrachunkowego

Zamówienia przysyłać należy:

Zakł. Graficzne i Wydawnicze
WIKTORA KULERSKIEGO
w Grudziądzu - Pomorze.

Rozpowszechniajcie

„GAZETE
GRUDZIĄDZKĄ”